

Geliş Tarihi : 23.03.2023
Kabul Tarihi : 13.02.2024

 <https://doi.org/10.20304/humanitas.1255578>

Aydınlı, B. N. (2024). Kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile kişilerarası duyarlılık arasındaki ilişkinin incelenmesi. *HUMANITAS - Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(23), 73-90. <https://doi.org/10.20304/humanitas.1255578>

KENDİNİ MÜKEMMELİYETÇİ GÖSTERME EĞİLİMİ İLE KİŞİLERARASI DUYARLILIK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Beyza Nur AYDINLI¹

ÖZ

Bu araştırmada kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile kişilerarası duyarlılık arasındaki ilişki bazı değişkenlere göre incelenmiştir. Araştırma kapsamında çeşitli üniversitelerde 2021-2022 öğretim yılında öğrenim gören 154'ü kadın 146'sı erkek olmak üzere toplam 300 üniversite öğrencisinden Demografik Bilgiler Formu, Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi Ölçeği ve Kişilerarası Duyarlılık Ölçeği aracılığı ile veri toplanmıştır. İlişkisel tarama modeli kullanılan bu çalışmanın verileri analiz edildiğinde kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile kişilerarası duyarlılık arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bunun yanı sıra kişilerarası duyarlılığın kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimini yordadığı da bulgular arasındadır. Diğer yandan kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile kişilerarası duyarlılık arasındaki ilişkinin sosyoekonomik düzeye göre farklılaştığı tespit edilirken; cinsiyete, yaşa ve yerleşim yerine göre bir farklılaşmanın olmadığı saptanmıştır. Çalışmada ulaşılan bulgular güncel alanyazın ışığında tartışılmıştır ve ilgili araştırmacılar ile alan çalışanlarına önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi, Kişilerarası Duyarlılık, Üniversite Öğrencileri

¹ Psikolojik Danışman, Yüksek Lisans Öğrencisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, nurbeyza005@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0001-1291-1798>

Date Received : 23.03.2023
Date Accepted : 13.02.2024

 <https://doi.org/10.20304/humanitas.1255578>

Aydınlı, B. N. (2024). Investigation of the relationship between the perfectionistic self-presentation and interpersonal sensitivity. *HUMANITAS - Journal of Social Sciences*, 12(23), 73-90. <https://doi.org/10.20304/humanitas.1255578>

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PERFECTIONISTIC SELF-PRESENTATION AND INTERPERSONAL SENSITIVITY

Beyza Nur AYDINLI²

ABSTRACT

The aim of this study was to examine the relation between the perfectionistic self-presentation and interpersonal sensitivity in terms of several variables. For this purpose, Demographic Information Form, Perfectionistic Self Presentation Scale and Interpersonal Sensitivity Scale were applied to 300 students in total, including 154 women and 146 men that studying in different Turkish universities in the 2021-2022 academic year. In this study, correlational survey model was used. As a result, a significant correlation was found between the perfectionistic self-presentation and interpersonal sensitivity. In addition, it is among the findings that interpersonal sensitivity predicts the perfectionistic self-presentation. Furthermore, while the correlation between perfectionistic self-presentation and interpersonal sensitivity differs significantly according to socio-economic status; there was no significant difference determined according to gender, age and place of residence. The findings were discussed in consideration of the literature and suggestions were given to researchers and practitioners working in the field.

Keywords: Perfectionistic self-presentation, Interpersonal sensitivity, College student

² Psychological Counselor, Master Student, Ondokuz Mayıs University, Graduate School of Education, nurbeyza005@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0001-1291-1798>

Giriş

Psikoloji alanyazınında mükemmeliyetçi kişilik özelliği hakkında yapılmış pek çok araştırmayla ve bu konuda geliştirilmiş çeşitli görüş ve kuramla karşılaşmak mümkündür. Buna karşın mevcut çalışmanın araştırdığı değişkenlerden biri olan kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi, mükemmeliyetçiliğe nazaran alanyazına kısa süre önce kazandırılmış ve hakkında kısıtlı sayıda çalışılmış bir tür mükemmeliyetçi kişilik yapısının karakteristik adaptasyonudur (Mackinnon ve Sherry, 2012). Kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi mükemmeliyetçilikten ayrılarak, mükemmel olmaktan ziyade mükemmel görünmeyi ifade etmektedir. Başka bir ifadeyle; mükemmeliyetçi bireyler kendileri ve çevrelerindeki insanlar için belirledikleri yüksek standartlara ulaşabilmek için sürekli bir çaba halinde iken, kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi olan birey için diğerlerinin zihninde “mükemmel insan” olarak yer etmek yeterlidir (Hewitt ve Flett, 1993).

Hewitt ve arkadaşları (2003) kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimini; “mükemmeliyetçi öz-tanıtım”, “kusur saklama” ve “kusuru açığa vurmama” olmak üzere üç farklı boyutta ele almışlardır. Bunlardan ilki olan mükemmeliyetçi öz-tanıtım davranışı, bireyin güçlü yönlerini, başarılarını, yeteneklerini, erdemlerini öne çıkararak kendisine dair mükemmel bir izlenim oluşturma çabası olarak açıklanmaktadır. Bir diğer alt boyut olan kusur saklama davranışı ise, bireyin kendisinde zayıflık, eksiklik veya yetersizlik olarak gördüğü özelliklerinin alenen ortaya çıkmasından kaygı duymasını ve bu özelliklerini gizlemesini belirtmektedir. Üçüncü alt boyut olan kusuru açığa vurmama ise, bireyin ortaya çıkan hataları karşısında aşırı endişeye kapılması, hatalarını sahiplenmekten, kabullenip dile getirmekten kaçınması olarak ifade edilmektedir (Hewitt ve ark., 2003).

Yapılan araştırmalarda kendini mükemmeliyetçi gösterme eğiliminin her bir alt boyutunun olumsuz duygu, depresyon, engellenmişlik hissi, sosyal kaygı ve düşük benlik saygısı ile ilişkili olduğu görülmüştür (Flett, Galfi-Pechenkov, Malnar, Hewitt ve Goldstein, 2012; Hewitt ve ark., 2003). Buna paralel olarak, kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile bireyin sevilebilir ve takdir edilebilir olduğunu ispat etme ihtiyacı ve kusurluluk şeması ile de ilişkili olduğu tespit edilmiştir (Flett, Besser ve Hewitt, 2014; Ko, Hewitt, Cox, Flett ve Chen, 2019). Flett, Coulter ve Hewitt’in (2012) yaptığı bir araştırmada ortaya çıkan kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi sergileyen bireylerin genellikle kendilerini mükemmellikten uzak görmeleri bulgusu, bireyin algıladığı benliği ile çevresine yansıttığı imajı arasındaki farka dikkat çekmekte ve bu durumun doğuracağı sorunların mükemmeliyetçi kişilik yapısından daha olumsuz olacağı öngörülmektedir.

Önem verdikleri insanların düşünce, duygu, davranış ve tepkilerine aşırı hassasiyet geliştirmiş olan kişilerarası duyarlılık düzeyi yüksek bireyler için de sosyal ortamlarda iyi bir imaj çizmek ve onaylanmak oldukça önemlidir (Sapmaz, 2011). Boyce ve Perker’a (1989) göre kişilerarası duyarlılık, bireyin kendini diğerleriyle mukayese ederek değersiz ve yetersiz hissetmesine yol açan, diğerlerince kendisinin hor görüldüğüne ve kötü muameleye maruz kaldığına yönelik hatalı çıkarımlar yapması ile kendisini gösteren ve bireyin ilişkilerini olumsuz etkileyen bir durumdur. Kişilerarası duyarlılığa sahip bireyler, diğerlerinin duygu ve düşüncelerini sadece önemsemekle kalmayıp, kendi davranışlarını da diğerlerinin algısını merkeze alarak düzenleme eğilimindedirler. Bu bireyler, diğerlerince eleştirilme ve reddedilme

olasılığına karşı hazırlıklı olmak istemelerinin bir sonucu olarak, sosyal ilişkilerinde rahat olamayıp, sürekli olarak kaygı ve huzursuzluk hisleriyle mücadele etmektedirler (Wilhelm, Boyce ve Brownhill, 2004; Sapmaz, 2011). Kişilerarası duyarlılığa sahip bireyler, diğerleri tarafından yargılanmaktan ve küçük düşürülmekten endişelendikleri için kişilerarası ilişkilerden kaçınma yoluna başvurabilmekte, bunu sağlayamadıklarında ise, sosyal ilişkileri sırasında temkinli davranabilmekte veya uyma davranışı sergileyebilmektedirler (Boyce ve Parker, 1989). Diğerlerinin tepkilerine dikkat kesilen ve devamlı tetikte olan kişilerarası duyarlılığa sahip bireyler, kişilerarası ilişkileri hakkındaki işlevsiz inançlarını destekleyecek ipuçları arama ve bunları yanlı bir şekilde yorumlama eğilimindedirler (Boyce ve Parker, 1989; Vidyanidhi ve Sudhir, 2009; Doğan ve Sapmaz, 2012). Sosyal ilişkilerinde huzursuzluk ve kaygının eksik olmadığı kişilerarası duyarlılığa sahip bireyler, ilişkilerinde yaşadıkları küçük sıkıntıları bile büyütme, kolayca kırılıp incinebilmekte ve kısa sürede kendilerini olumsuz duygular içinde bulabilmektedirler (Boyce ve Parker, 1989, Boyce ve Mason, 1996). Sosyal bağ kurmakta sürekli sorun yaşayan ve bu konuda oldukça kırılabilir ve hassas olan kişilerarası duyarlı bireyler, yoğun depresif duygular yaşamaya yatkındırlar (Erözkan, 2005; Rizzo, Daley, ve Gunderson, 2006; Sun ve ark., 2020).

Boyce ve Parker (1989), kişilerarası duyarlılık kavramını; “kişilerarası farkındalık”, “onaylanma ihtiyacı”, “ayrılık anksiyetesi”, “çekingenlik” ve “kırılabilir iç benlik” olmak üzere beş farklı boyutta ele almıştır. Kişilerarası farkındalık alt boyutu bireyin diğerlerinin algısı ve düşüncelerine olan duyarlılığını belirtirken, onaylanma ihtiyacı alt boyutu diğerleri tarafından kabullenilme arzusu karşılık gelmektedir. Bir diğer alt boyut olan ayrılık anksiyetesi ise bütünlüğün bozulmasına yönelik duyulan endişe iken; çekingenlik boyutu bireyin davranışlarının güvengelenlikten uzak oluşudur. Son alt boyut olan kırılabilir iç benlik ise, bireyin kendisine verdiği değer ve öz yeterlilik algısı ile ilişkilidir (Boyce ve Parker, 1989).

Kişilerarası duyarlılık kavramını inceleyen Harb, Heimberg, Fresko, Schneier ve Liebowitz (2002) ise, söz konusu kavramı üç boyutta açıklamışlardır. Bu alt boyutlardan ilki olan “kişilerarası kaygı ve bağımlılık”, bireyin diğerlerinin düşüncelerine aşırı değer vermesi ve buna bağlı olarak ilişkilerinde gergin olmasına karşılık gelmektedir. Bir diğer alt boyut olan “düşük benlik saygısı” bireyin kendisi hakkındaki olumsuz inançlarını ve reddedilme endişelerini kapsamaktadır. Üçüncü ve son alt boyut olan “atılabilir olmayan davranışlar” ise bireyin tepki görmemek veya diğerlerini memnun etmek adına kendi düşünce ve davranışlarını sansürlemesi, atılabilir davranışlar sergileyememesidir.

Dolayısıyla kişilerarası duyarlılık, özellikle ilişkiler sırasında yaşanan yoğun kaygı ile kendini gösteren, bireyin kendisine, diğerlerine ve yaşantılarına yönelik gerçekçi olmayan inanışlar edinmesine yol açan, tüm bunlar sonucunda bireyin sosyal kaçınma davranışını sergilemesine neden olan bir kavramdır (Boyce ve Parker, 1989; Boyce ve Mason, 1996; Sapmaz, 2011; Doğan ve Sapmaz, 2012; Çakal ve Taştan, 2023). Buradan yola çıkarak kişilerarası duyarlılığın, bireyin duygu düşünce ve davranışlarına etki eden, bireyin psikolojik ve sosyal yaşamını olumsuz etkileyen şemsiye bir kavram olduğu söylenebilir.

İlgili alanyazın incelendiğinde kişilerarası duyarlılığın hem psikolojik sağlamlık ile hem de sosyal zekâ düzeyi ile orta düzeyde ve negatif yönde anlamlı bir ilişkisinin olduğu göze çarpmaktadır (Bulut, 2021). Psikolojik sağlamlık ile kişilerarası duyarlılığı inceleyen bir başka

çalışmada ise, kişilerarası duyarlılığın alt faktörlerinden olan “atılgan olmayan davranışlar” ve “kişiler arası kaygı ve bağımlılık” ile psikolojik sağlamlık arasında negatif yönde anlamlı bir ilişkiden söz etmektedir (Bilgin, 2020). Kaya'nın (2020) erken çocukluk döneminde yaşanan travmatik olayların bireyin yetişkinlik döneminde psikopatolojik belirtiler yaşamasıyla ilişkisini incelediği araştırmasında, yaşanan travmanın bireyin kişilerarası duyarlılık düzeyini artırıcı etken olduğu belirtilmiştir. Kişilerarası duyarlılığın yordayıcılarının belirlenmesi amacıyla yapılan başka bir çalışmanın sonucunda ise, erken çocukluk döneminde meydana gelen alaya alınma yaşantısının kişilerarası duyarlılık ile ilişkili olduğu bulunurken, çocukluk yıllarında sahip olunan sosyal destek ve akran kabulünün kişilerarası duyarlılıkla ilişkili olmadığı ifade edilmiştir (Butler, Doherty ve Potter, 2007). Buna karşın, kişilerarası duyarlılık, sosyal destek ve yaşam kalitesi ilişkinin incelendiği bir çalışmada sosyal desteğin kişilerarası duyarlılığı yordadığı tespit edilmiştir (Wedgeworth, LaRocca ve Chaplin, 2017).

Araştırmanın Amacı

Bu kapsamında üniversite öğrencilerinin kişilerarası duyarlılıklarının, kendilerini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri üzerinde yordayıcı bir etkisinin olup olmadığı sorusuna cevap aranmıştır. Bununla beraber, üniversite öğrencilerinin kişilerarası duyarlılıkları ile kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimlerinin cinsiyet, yaş, sosyoekonomik düzey ve yerleşim yeri değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesi de araştırmanın amaçları arasındadır.

Araştırmanın denenceleri şu şekildedir:

- 1- Kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile kişilerarası duyarlılık arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 2- Kişilerarası duyarlılık, kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimini anlamlı olarak yordamaktadır.
- 3- Üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ve kişilerarası duyarlılıkları cinsiyet değişkenine göre farklılaşmaktadır.
- 4- Üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ve kişilerarası duyarlılıkları yaş değişkenine göre farklılaşmaktadır.
- 5- Üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ve kişilerarası duyarlılıkları algılanan sosyoekonomik düzey değişkenine göre farklılaşmaktadır.
- 6- Üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ve kişilerarası duyarlılıkları bireyin yerleşim yerine göre farklılaşmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile kişilerarası duyarlılık arasındaki ilişkiye dair uluslararası alanyazında sınırlı sayıda çalışma mevcut iken (Kaldas, 2018); ulusal alanyazında bahsi geçen iki kavram arasındaki ilişkiyi araştıran herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla halihazırdaki bu çalışmanın hem uluslararası hem de ulusal alanyazına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ve kişilerarası duyarlılıkları ile ilişkisini bazı değişkenlere göre inceleyen ilişkisel tarama türünde bir araştırmadır. İlişkisel tarama modeli iki veya daha fazla değişken arasında birlikte bir değişimin olup olmadığını ve eğer bir değişim var ise bu değişimin seviyesini belirleyen araştırma desenidir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017).

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini, üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmaya toplamda 311 kişi katılım sağlamış olup, elde edilen ölçeklerin 11'i hatalı ve eksik doldurulmuş olması sebebiyle veri setinden çıkarılmıştır. Katılımcıların cinsiyetlere göre dağılımı 154 (%51.3) kadın, 146 (%48.7) erkek şeklindedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşları incelendiğinde 18 ile 31 yaş aralığında dağılım sergilediği görülmüştür. Öğrencilerin benzer eğitim-öğretim yaşantısı geçirmeleri önemsenerak, ortaöğretimden mezun olup hemen üniversite eğitimine başlayan öğrenciler aynı kategoride değerlendirilmiştir (18-21 yaş). Böylece yaş aralığı eşit tutularak diğer gruplar belirlenmiştir (22-25 yaş ve 26-29 yaş). Fakat 30 ve 31 yaşlarında birer katılımcı olduğundan son kategori "26 yaş ve üstü" olarak belirtilmiştir. Katılımcıların 119'u (%39.7) 18-21 yaş aralığında iken, 149'u (%49.7) 22-25 yaş aralığında, 32'si (%10.7) 26 yaş ve üstü kategorisinde yer almaktadır. Katılımcıların 54'ü (%18) sosyoekonomik düzeylerini iyi olarak tanımlarken, 212'si (%70,7) orta, 34'ü (%11,3) düşük olarak belirtmiştir. Katılımcılardan beldede yaşayanların sayısı 54 (%18) iken; şehirde yaşayanların sayısı 121 (%40,3), büyükşehirde yaşayanların sayısı 125 (41,7) olarak tespit edilmiştir.

Veri Toplama Araçları ve Süreci

Araştırma kapsamında katılımcılara sırasıyla Demografik Bilgi Formu, Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi Ölçeği ve Kişilerarası Duyarlılık Ölçeği uygulanmıştır. Örneklem seçiminde kolay örnekleme yöntemi kullanılmış olup, katılımcılar Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nin çeşitli bölümlerinde öğrenimini sürdüren öğrencilerden oluşmaktadır. Covid-19 Pandemisi sebebi ile ülke genelinde eğitime uzaktan devam edilmesinden dolayı veri toplama işleminde çevrimiçi formlardan destek alınmıştır. Yaklaşık %40'ına çevrimiçi form aracılığıyla, kalanına ise kâğıt kalem anketleri kullanılarak ulaşılan katılımcıların ölçekleri doldurma süresi 10-15 dakika arasında değişmektedir.

Demografik Bilgiler Formu

Katılımcılardan yaş, cinsiyet, sınıf bilgileri, algılanan akademik başarıları, algılanan sosyo-ekonomik durumları, en uzun süre yaşadıkları yerleşim yeri, ebeveynlerinin eğitim durumu, aile ile beraber yaşayıp yaşamadıkları, kardeşlerinin sayısı ve duygusal ilişki yaşayıp yaşamadıkları gibi bilgiler demografik bilgi formu aracılığıyla elde edilmiştir.

Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Ölçeği (KMGÖ)

Hewitt ve arkadaşları (2003) tarafından geliştirilen Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Ölçeği, Balcı ve arkadaşları (2009) tarafından Hewitt Mükemmeliyetçilik ve Psikopatoloji Laboratuvarından alınan izin ile Türk örnekleminde psikometrik özellikleri araştırılmıştır. Bireylerin kendilerini diğerlerine mükemmel biçimde sunma eğilimini ölçmeyi amaçlayan ölçek, 6 maddesi ters kodlanmak üzere toplam 27 sorudan oluşmaktadır. 10 maddeden oluşan mükemmeliyetçi öz tanıtım, 10 maddeden oluşan kusur saklama ve 7 maddeden oluşan kusuru açığa vurmama ölçeğin alt boyutlarıdır. KMGÖ'nin tüm soruları yedili likert tipindedir. ("1-Kesinlikle katılmıyorum" ve "7-Kuvvetle katılıyorum") Ölçekten alınan puan arttıkça bireyin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi artmakta olup, ölçekten alınabilecek en yüksek puan 189'dur. İç tutarlılık değeri (Cronbach Alpha) 0,80 olan ölçeğin alt boyutlarının iç tutarlılık katsayıları 0,78 ile 0,86 arasında değişmektedir. Ölçme aracının orijinal faktör yapısının uyumu yeterlidir. Ölçeğin 15 günlük test tekrar test korelasyonu $r=0,82$ olarak ölçülmüştür. KMGÖ alt ölçekleriyle Penn State Endişe Ölçeği (Meyer, Miller, Metzger ve Borkovec, 1990) ve Sınırlılık Şemaları Ölçeği (Boysan, Beşiroğlu, Kaya, Kayri ve Keskin, 2008) alt faktörleri arasında hesaplanan ölçüt geçerlik korelasyonlarının istatistiki olarak anlamlı olduğu görülmüştür. KMGÖ'nin araştırmanın örneklemini için güvenilirliği test edildiğinde iç tutarlılık katsayısı 0,87 olarak ölçülmüştür. Bahsi geçen veriler göz önüne alındığında Türk örnekleminde yapılan çalışmalar, KMGÖ'nün bilimsel araştırmalarda kullanılabilir düzeyde geçerlilik ve güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir (Balcı ve ark., 2009).

Kişilerarası Duyarlılık Ölçeği (KDÖ)

Kişilerarası duyarlılık ölçeği Boyce ve Parker (1989) tarafından geliştirilmiş olup, Doğan ve Sapmaz (2012) tarafından Türkçeye uyarlanıp psikometrik özellikleri incelenmiştir. Orijinalinde 36 maddeden oluşan ölçeğin alt boyutları "kişilerarası farkındalık", "onaylanma ihtiyacı", "ayrılma anksiyetesi", "çekingenlik" ve "kırılgan iç benlik" olmak üzere beş adettir. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu sırasında yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda ise "kişilerarası kaygı ve bağımlılık", "düşük benlik saygısı" ve "atılgan olmayan davranışlar" olmak üzere üç faktörlü bir yapı ortaya çıkmıştır. Beşli likert tipinde (1-Bana hiç uygun değil ve 5-Bana tamamen uygun) ve 30 maddeden oluşan ölçekten alınan puan yükseldikçe bireyin kişilerarası duyarlılığı da artmaktadır. Kişilerarası duyarlılığın yüksek olması ise bireyde girişken olmayan, düşük özgüvenli, sosyal ilişkilerinde kaygılı ve bağımlı olmaya yatkın, eleştirilmekten çekinen, çabuk incinen ve kırılan kişilik özelliklerinin görülebileceğini ifade etmektedir. Ölçeğin tamamının Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.81 iken, kişilerarası kaygı ve bağımlılık alt boyutunun Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.84, düşük benlik saygısı alt boyutunun Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.64 ve atılgan olmayan davranışlar alt boyutunun Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.73 olarak hesaplanmıştır. KDÖ'nin araştırmanın örneklemini için güvenilirliği test edildiğinde iç tutarlılık katsayısı 0.87 olarak ölçülmüştür.

Verilerin Analizi

Kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ölçeği ile kişilerarası duyarlılık ölçeği ve bu ölçeklerin alt boyutlarından elde edilen puanlar normallik testine tabi tutulmuş ve tüm değişkenlerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1 ile +1 değerleri arasında olduğu, dolayısıyla veri setinin normal dağıldığı tespit edilmiştir (Hair, Black, Babin, Anderson, ve Tatham, 2013). Araştırmanın bağımlı değişkenleri kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ve kişilerarası duyarlılık iken; bağımsız değişkenleri cinsiyet, yaş, algılanan akademik başarı, algılanan sosyoekonomik düzey ve yerleşim yeridir. Kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ve kişilerarası duyarlılık arasındaki ilişki Pearson Korelasyon Katsayısı ile test edildikten sonra, aralarındaki etkileşimi belirlemek için Basit Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır. Kullanılan bu regresyon modeli, değişkenler arasındaki ilişkiyi fonksiyonel olarak açıklanmakla beraber, değişkenlerden birinin diğerini tahmin edip edemeyeceğinin de test edilmesini sağlamaktadır (Orhunbilge, 2017). Kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile kişilerarası duyarlılık arasındaki ilişkinin cinsiyet, yaş, algılanan sosyoekonomik düzey ve yerleşim yeri değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı ayrı ayrı yapılan Tek Yönlü Manova Analizi ile tespit edilmiştir.

Bulgular

Üniversite öğrencilerinin kişilerarası duyarlılıklarının kendilerini mükemmeliyetçi gösterme eğilimlerini yordayıp yordamadığını test etmek için öncelikle kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile kişilerarası duyarlılık arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı incelenmiştir. Bu doğrultuda Pearson Korelasyon Analizi yapılmış ve sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi, Kişilerarası Duyarlılık ve Alt Boyutları arasındaki ilişkiye ait Pearson Korelasyon Analizi

	<i>M</i>	<i>SD</i>	1	2	3	4	5	6	7	8
1	108.09	23.29	1							
2	39.42	11.04	.867**	1						
3	43.55	10.88	.846**	.597**	1					
4	25.12	7.18	.630**	.371**	.312**	1				
5	83.16	16.56	.421**	.299**	.458**	.213**	1			
6	47.09	11.87	.452**	.352**	.499**	.169**	.931**	1		
7	14.02	4.64	.137*	.063	.036	.293**	.447**	.242**	1	
8	22.06	5.33	.184**	.090	.281**	.031	.642**	.455**	-.021	1

1=Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi Toplam Puan, 2=Mükemmeliyetçi Öz Tanıtım Alt Boyutu, 3=Kusur Saklama Alt Boyutu, 4=Kusuru Açığa Vurmama Alt Boyutu, 5=Kişilerarası Duyarlılık Toplam Puan, 6=Kişilerarası Kaygı ve Bağımlılık Alt Boyutu 7=Düşük Benlik Saygısı Alt Boyutu, 8=Atılğan Olmayan Davranışlar Alt Boyutu

**p<.05 **p<.001*

Tablo 1 göz önüne alındığında kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile kişilerarası duyarlılık arasında pozitif ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.421$; $p<.001$). Ayrıca Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi toplam puanları ile ölçeğin kendi alt boyutları olan Mükemmeliyetçi Öz Tanıtım ($r=.867$; $p<.001$), Kusur Saklama ($r=.846$; $p<.001$), Kusuru Açığa Vurmama ($r=.630$; $p<.001$), arasında yüksek ve orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin varlığı göze çarpmaktadır. Kişilerarası Duyarlılık toplam puanları ile ölçeğin kendi alt boyutları olan Kişilerarası Kaygı ve Bağımlılık ($r=.931$; $p<.001$), Düşük Benlik Saygısı ($r=.447$; $p<.001$), ve Atılgan Olmayan Davranışlar ($r=.642$; $p<.001$), arasında ise çok yüksek, zayıf ve orta düzeyde olmak üzere anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi toplam puanları ile Kişilerarası Duyarlılık ölçeğinin alt boyutları arasında zayıf ve çok zayıf anlamlı bir ilişki varken; Kişilerarası Duyarlılık toplam puanları ile Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi ölçeğinin alt boyutları arasında zayıf düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

Kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile kişilerarası duyarlılık arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu saptandıktan sonra, kişilerarası duyarlılığın kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimini anlamlı olarak yordayıp yordamadığını incelemek amacıyla Basit Doğrusal Regresyon Analizi yapılmış ve sonuçlara Tablo 2’de yer verilmiştir.

Tablo 2.

Kişilerarası Duyarlılığın Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimini Yordayıcılığına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Standart Hata	Beta	t	p	Tolerans	VIF
	Sabit	58.79	6.27		9.37	.000		
KMGE	KD	.59	.07	.42	8.02	.000	1.000	1.000

KMGE= Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi, KD=Kişilerarası Duyarlılık, n=300, R=.421, R²=.178, F=64.32, p<.01

Tablo 2 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ile kişilerarası duyarlılıkları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiş ($R=.421$, $R^2=.178$) ve kişilerarası duyarlılıklarının kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimlerini yordadığı bulunmuştur ($F=64.32$, $p<.05$). Belirlilik katsayısı (R^2) göz önüne alındığında üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimlerinin yaklaşık %18’inin kişilerarası duyarlılıklarıyla açıklandığı görülmektedir. Basit doğrusal regresyon analizi neticesinde elde edilen kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimini yordayan regresyon denklemi şu şekildedir:

$$\text{Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi} = (0.59 \times \text{Kişilerarası Duyarlılık}) + 58.79$$

Üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimlerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği Tek Yönlü Manova Analizi ile test edilmiş ve bulguları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3.

Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimleri ve Kişilerarası Duyarlılıklarına İlişkin Tek Yönlü Manova Analizi

	Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	Manova Analizi					
					Etki	Wilk's Lambda	F	Hipotez Sd	Hata Sd	p
KMGE	Kadın	154	107.53	24.82	Cinsiyet	.985	2.31	2	592	.102
	Erkek	146	108.68	23.3						
KD	Kadın	154	84.76	17.95						
	Erkek	146	81.48	14.82						

KMGE= Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi, KD=Kişilerarası Duyarlılık

Tablo 3'te yer alan değerler incelendiğinde (Wilk's Lambda (Λ) = .985; F= 2.31; p=.102) kadın ve erkek katılımcıların kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ve kişilerarası duyarlılıklarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı göze çarpmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ve kişilerarası duyarlılıkları arasındaki ilişkinin yaş değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını saptamak amacıyla Tek Yönlü Manova Analizi yapılmış ve sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.

Üniversite Öğrencilerinin Yaş Değişkenine Göre Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimleri ve Kişilerarası Duyarlılıklarına İlişkin Tek Yönlü Manova Analizi

	Yaş	n	\bar{x}	Ss	Manova Analizi					
					Etki	Wilk's Lambda	F	Hipotez Sd	Hata Sd	p
KMGE	18-21	119	106.18	23.18	Yaş	.986	1.07	4	592	.372
	22-25	149	109.17	22.83						
	26 ve üstü	32	110.19	26.01						
KD	18-21	119	84.08	17.7						
	22-25	149	82	15.31						
	26 ve üstü	32	85.19	17.8						

KMGE= Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi, KD=Kişilerarası Duyarlılık

Tablo 4'e göre, analiz sonucunda elde edilen değerler (Wilk's Lambda (Λ) = .986; F= 1.07; p=.372) yaş değişkenine göre üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ve kişilerarası duyarlılıkları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını göstermektedir.

Üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ve kişilerarası duyarlılıkları arasındaki ilişkinin algılanan sosyoekonomik düzey değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını saptamak amacıyla Tek Yönlü Manova Analizi yapılmış ve sonuçlarına Tablo 5'de yer verilmiştir.

Tablo 5.

Üniversite Öğrencilerinin Algılanan Sosyoekonomik Düzey Değişkenine Göre Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimleri ve Kişilerarası Duyarlılıklarına İlişkin Tek Yönlü Manova Analizi

	SED	n	\bar{x}	Ss	Manova Analizi					
					Etki	Wilk's Lambda	F	Hipotez Sd	Hata Sd	p
KMGE	Düşük	34	110.4	25.12	SED	.923	6.07	4	592	.000
	Orta	212	107.1	22.68						
	Yüksek	54	110.3	24.66						
KD	Düşük	34	92.9	17.58						
	Orta	212	83	15.36						
	Yüksek	54	77.5	17.89						

KMGE= Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi, KD=Kişilerarası Duyarlılık

Tablo 5 incelendiğinde, analiz sonucunda elde edilen değerler (Wilk's Lambda (Λ) = .923; F= 6.07; p=.000) algılanan sosyoekonomik düzey değişkenine göre üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ve kişilerarası duyarlılıkları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Bu farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek amacıyla Tukey testi yapılmış ve sonuçlarına Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6.

Üniversite Öğrencilerinin Algılanan Sosyoekonomik Düzey Değişkenine Göre Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimleri ve Kişilerarası Duyarlılıklarına İlişkin Tukey Testi Analizi

		Ortalama Farkı	Standart Hata	p	
KMGÖ	Düşük	Orta	3.26	4.31	.730
		Yüksek	.08	5.107	1.000
	Orta	Düşük	-3.26	4.31	.730
		Yüksek	-3.18	3.556	.644
	Yüksek	Düşük	-.08	5.107	1.000
		Orta	3.18	3.556	.644
KD	Düşük	Orta	9.87*	2.974	.003
		Yüksek	15.41*	3.525	.000
	Orta	Düşük	-9.87*	2.974	.003
		Yüksek	5.54	2.454	.063
	Yüksek	Düşük	-15.41*	3.525	.000
		Orta	-5.54	2.454	.063

*KMGE= Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi, KD=Kişilerarası Duyarlılık, *p<.05*

Tablo 6 incelendiğinde sosyoekonomik düzeye göre üniversite öğrencilerinin kişilerarası duyarlılık düzeylerinin farklılaştığı görülmektedir. Buna göre sosyoekonomik durumu düşük olan üniversite öğrencilerinin Kişilerarası Duyarlılık Ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları (\bar{x} =92.91), sosyoekonomik durumu orta olanların puan ortalamalarından (\bar{x} =83.04) ve sosyoekonomik durumu yüksek olanların puan ortalamalarından (\bar{x} =77.5) daha fazladır. Dolayısıyla sosyoekonomik durumu düşük olan üniversite öğrencileri, sosyoekonomik durumu orta ve yüksek olanlara göre daha fazla kişilerarası duyarlılığa sahiptir.

Üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ve kişilerarası duyarlılıklarının bireyin yerleşim yerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını saptamak amacıyla Tek Yönlü Manova Analizi yapılmış ve sonuçlara Tablo 7'de yer verilmiştir.

Tablo 7.

Üniversite Öğrencilerinin Yerleşim Yerlerine Göre Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimleri Ve Kişilerarası Duyarlılıklarına İlişkin Tek Yönlü Manova Analizi

Yerleşim Yeri	n	\bar{x}	Ss	Manova Analizi						
				Etki	Wilk's Lambda	F	Hipotez Sd	Hata Sd	P	
KMGE	Belde	54	105.8	22.37	Yerleşim Yeri	.996	.324	4	592	.862
	Şehir	121	108.8	22.59						
	Büyükşehir	125	108.3	24.46						
KD	Belde	54	83.9	13.94						
	Şehir	121	82.8	16.18						
	Büyükşehir	125	83.1	18.01						

KMGE= Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Eğilimi, KD=Kişilerarası Duyarlılık

Tablo 7’da belirtilen değerler (Wilk’s Lambda (Λ) = .996; F= 324; p=.862) üniversite öğrencilerinin yerleşim yerlerine göre kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ve kişilerarası duyarlılıkları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını göstermektedir.

Tartışma ve Sonuç

Mevcut araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ile kişilerarası duyarlılıkları arasındaki ilişki araştırılmış ve bu iki değişken arasında anlamlı, pozitif yönde ve orta seviyede bir ilişki tespit edilmiştir. Bu bulgular neticesinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilim düzeyi yüksek olan öğrencilerin kişilerarası duyarlılık düzeylerinin de yüksek olduğu söylenebilir. Bununla beraber, yapılan analizler sonucunda kendini mükemmeliyetçi gösterme eğiliminin Kişilerarası Duyarlılık Ölçeğinin üç alt boyutu olan Kişilerarası Kaygı ve Bağımlılık, Düşük Benlik Saygısı ve Atılgan Olmayan Davranışlar arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Benzer şekilde kişilerarası duyarlılığın Kendini Mükemmeliyetçi Gösterme Ölçeğinin alt boyutları olan Mükemmeliyetçi Öz Tanıtım, Kusur Saklama ve Kusuru Açığa Vurmama ile arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu bulgular arasındadır. Alanyazın incelendiğinde, kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile kişilerarası duyarlılığı birlikte inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamış olması belirtilen bulguları yorumlamayı güçleştirmektedir. Bu doğrultuda belirtilen ilişkiler mevcut çalışmanın değişkenlerine yakın kavramlarla ele alınmıştır. Ulusal alanyazında kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi hakkında yapılan az sayıdaki çalışmalardan biri olan Özden’in (2021) araştırmasında kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile intihar düşüncesi arasındaki ilişkiye aracılık eden öz şefkat, öz tikslenme ve algılanan sosyal destek vurgulanmıştır. Çalışmanın bulguları arasında kendini mükemmeliyetçi gösterme eğiliminin bireyin öz şefkat düzeyini düşürüp öz tikslenme düzeyini yükselttiği ve böylece bireyin kendini yalnız hissedip intihar düşüncelerinin oluşmasına yol açtığı yer almaktadır (Özden, 2021). Brodar, Crosskey ve Thompson’ın (2015) yürüttüğü araştırmada ise kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile öz şefkat arasında negatif bir ilişkinin varlığı saptanmıştır. Kişilerarası duyarlılığın; diğerlerince hor görülüp önemsenmediği ve kötü davranıldığına inanma, kendini diğerlerinden aşağı görme ve sosyal ortamlarda hatalı davranmaktan fazlasıyla çekinme gibi durumlara yol açtığı düşünüldüğünde; kişilerarası duyarlılık ile kendine ve hatalarına şefkatli bir şekilde yaklaşabilmenin bağdaşmadığı açıktır. Dolayısıyla mevcut çalışmanın bulguları ile Özden’in (2021) yaptığı araştırma ile Brodar, Crosskey ve Thompson’ın (2015) yaptıkları araştırmanın

bulgularının paralel olduğunu söylemek mümkündür. Kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimini konu alan başka bir çalışmada ise sosyal fobi teşhisi almış olan katılımcıların diğerlerine göre daha çok kendini mükemmeliyetçi göstermeye meyilli oldukları, olumsuz değerlendirilmekten daha çok korktukları, sürekli anksiyete ve sosyal anksiyeteden daha çok mustarip oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Jain ve Sudhir, 2010). Belirtilen çalışmada vurgulanan özellikler, kişilerarası duyarlılık yapısına atfedilen özelliklerle oldukça benzer olduğundan, Jain ve Sudhir'in (2010) çalışmalarında elde ettikleri bulguların mevcut araştırma bulgularını desteklediği söylenebilir.

Üniversite öğrencilerinin kişilerarası duyarlılıkları ile kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri arasındaki ilişkiyi inceleyen bu araştırmanın bulgularına göre, kişilerarası duyarlılık ile kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bununla beraber, kişilerarası duyarlılığın kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimini yordadığı model anlamlı çıkmıştır ($R=421$, $R^2=.178$, $F=64.32$, $p<.05$). Kişilerarası duyarlılık, kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimine ait varyansın yaklaşık %18'ini açıklamaktadır. Elde edilen bu bulgulardan yola çıkılarak, kişilerarası duyarlılık düzeyi yüksek olan üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimine de sahip olabileceği öngörülebilir. Alanyazın tarandığında kişilerarası duyarlılığın kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi üzerinde bir etkiye sahip olup olmadığı hakkında herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bununla beraber Mackinnon, Battista, Sherry ve Stewart'ın (2014) yürüttüğü çalışmada kendini mükemmeliyetçi gösterme eğiliminin sosyal kaygı ve depresif ruh halini yordadığı sonucuna varılmıştır. Benzer şekilde, sosyal anksiyetenin yordayıcılarını nevrozizm ve mükemmeliyetçilik çerçevesinde araştıran bir çalışmanın bulgularına göre, kendini mükemmeliyetçi gösterme eğiliminin alt boyutlarından kusuru saklama ve kusuru açığa vurmama, sosyal anksiyeteyi ve değerlendirilme kaygısını yüksek oranda yordamaktadır (Newby ve ark., 2017). Kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile kavramsal olarak benzerlik gösteren değerlendirilme kaygısının sosyal kaygıyı yordadığı ve bireyin sosyal ilişkilerine ket vurduğuna dair çalışmalar da mevcuttur (Cook ve ark., 2022; Akkuş ve Sütçü, 2022). Mükemmeliyetçilik ve depresyon arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmada ise özellikle sosyal kaynaklı mükemmeliyetçiliğin düşük özsaygı ve algılanan önemsizlik hissi yoluyla depresyonu yordadığı bulgusuna varılmıştır (Cha, 2016). Belirtilen çalışmalarda ele alınan kavramların kişilerarası duyarlılık ve kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi kavramlarıyla yakınlığı göz önüne alındığında, bu çalışmaların mevcut araştırma bulgularını destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

Araştırma kapsamında yapılan analizler sonucunda kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ve kişilerarası duyarlılık arasındaki ilişkinin cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür. Saki'nin (2019) yaptığı çalışmada hem kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi hem de alt boyutları ayrı ayrı analiz edilmiş ve kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ve alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı bulgusuyla karşılaştırılmıştır. Flett, Galfi-Pechenkov, Molnar, Hewitt ve Goldstein'in (2012) beraber yürüttükleri çalışmada da kendini mükemmeliyetçi gösterme eğiliminin cinsiyete göre farklılaşmadığı bulgusu mevcuttur. Ceylan (2017), Bingöl (2018) ve Koçyiğit'in (2021) lise öğrencileriyle yürüttüğü çalışmalarda da mevcut çalışmanın bulgusuna paralel olarak kendini mükemmeliyetçi gösterme eğiliminin cinsiyete göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar mevcut araştırma bulgusunu

destekler niteliktedir. Erözkan (2004), Aydın (2013), Anlı (2018) ve Bulut (2021) yaptıkları araştırmalarda kişilerarası duyarlılık için cinsiyetler arasında bir farkın olup olmamasını test etmişler ve kişilerarası duyarlılık puanlarının cinsiyete göre değişmediği sonucuna ulaşmışlardır. Bu durum, mevcut araştırma bulguları ile örtüşmektedir. Bununla beraber; kişilerarası duyarlılığın cinsiyete göre farklılaştığı bulgusunu rapor eden araştırmalardan olan Erözkan'ın (2005) çalışmasında erkeklerin Kişilerarası Duyarlılık Ölçeği toplam puan ortalaması kadınlara göre yüksek iken, düşük benlik saygısı alt boyutundan kadınların elde ettikleri puanların daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Üniversite öğrencilerinin kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimleri ve kişilerarası duyarlılıkları arasındaki ilişki yaş değişkenine göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık olmadığı bulunmuştur. Alanyazın tarandığında mevcut araştırmanın bulgularıyla uyuşmayan sonuçlar elde eden çalışmalar ile karşılaşılmaktadır. Saki (2019) çalışmasında, bireyin yaşı arttıkça kendini mükemmeliyetçi gösterme eğiliminin de artış gösterdiğini saptamıştır. Aynı çalışmanın bulgularının arasında mükemmeliyetçi öz tanıtım ve kusur saklama alt boyutları ile yaş arasında anlamlı ve düşük düzeyli bir ilişkinin varlığı da söz konusudur. Mevcut araştırmanın bulgularıyla uyuşmayan bu sonucun ortaya çıkmasında örneklemin farklı olması veya araştırmaya dahil edilen kişi sayısı etkili olmuş olabilir. Aynı zamanda araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin yaşları itibarıyla aynı gelişimsel dönemde bulunmalarından dolayı yaşa göre farklılaşmanın görülmemesi makul sayılabilir. Kişilerarası duyarlılık ile reddedilme duyarlılığının karşılaştırıldığı çalışma (Erözkan, 2004) ile kişilerarası duyarlılık ve depresyon düzeyinin incelendiği çalışmanın (Erözkan, 2005) her ikisinde de kişilerarası duyarlılığın yaşa göre farklılaşması test edilmiş ve iki çalışmada da anlamlı bir farklılaşmaya rastlanmamıştır. Yapılan bu çalışmalar, mevcut araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Buna karşın, uluslararası alanyazında kişilerarası duyarlılığın yaşa göre farklılaştığını rapor eden çalışmalar da mevcuttur (Otani, Suzuki, Ishii, Matsumoto ve Kamata, 2008; Otani, Suzuki, Matsumoto ve Shirata, 2018).

Yapılan analizler sonucunda, kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ve kişilerarası duyarlılık arasındaki ilişkinin algılanan sosyoekonomik düzeye göre farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Tespit edilen farklılaşmanın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için yapılan analizlerde ise sosyoekonomik durumu düşük olan üniversite öğrencilerinin, sosyoekonomik durumu orta ve yüksek olanlara göre daha fazla kişilerarası duyarlılığa sahip olduğu bulgusu elde edilmiştir. Erözkan (2005) kişilerarası duyarlılık ve depresyon arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışmasında bireylerin kişilerarası duyarlılıklarının sosyoekonomik düzeylerine göre farklılaştığını bulmuştur. Belirtilen çalışma, mevcut çalışmanın bulgusuyla tutarlı olarak, düşük sosyoekonomik düzeye sahip bireylerin kişilerarası duyarlılık düzeylerinin sosyoekonomik düzeyi orta ve yüksek olan bireylerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öte yandan Erözkan (2004), Anlı (2018) ve Bulut (2021) yaptıkları çalışmalarda kişilerarası duyarlılığın bireylerin sosyoekonomik düzeylerine göre farklılaşmadığını rapor etmişlerdir. Bu tutarsızlığın sebebi çalışılan örneklemin farklı olması ya da katılımcı sayısı olabilir.

Mevcut araştırmanın ortaya koyduğu bulgulara göre, kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ve kişilerarası duyarlılık arasındaki ilişkide yerleşim yerine göre anlamlı bir farklılık yoktur. Buna benzer şekilde, Erözkan (2005) kişilerarası duyarlılığı bireylerin yaşadığı yere

göre incelenmiş ve bireylerin kişilerarası duyarlılıklarının yaşadıkları yere göre değişmediği sonucuna ulaşmıştır. Alanyazın tarandığında, kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile bireylerin yerleşim yerlerini karşılaştıran herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu anlamda mevcut araştırmada elde edilen sonucun alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmada öz bildirim dayalı ölçekler kullanılmıştır. Dolayısıyla özellikle kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi yüksek olan bireylerin bu özellikleri, ölçeklere verdikleri cevapları etkileyebilir. Gelecekte konuyla ilgili yapılacak çalışmalarda bu etkiyi kısmen azaltmak için veriler çevrimiçi olarak toplanabilir. Böylece kendini mükemmeliyetçi göstermeye eğilimli bireylerin, ölçekleri cevaplarırken araştırmacıyla yüz yüze gelmeyerek, bir imaj kaygısı yaşamadan, anonim olmanın rahatlığıyla ölçekleri doğruya daha yakın cevaplayabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle sonraki araştırmalarda nitel ya da çevrimiçi yolla veri toplanması veya deneysel desen kullanılması önerilebilir. Ayrıca mevcut araştırmanın tespit ettiği ilişkinin klinik örnekleme tekrar test edilmesi ve elde edilen sonuçların karşılaştırılması alanyazına katkı sağlayabilir.

Araştırmaya katılım sağlayan üniversite öğrencilerinin yaş, algılanan akademik başarı ve yerleşim yeri bilgileri incelendiğinde ilgili kategorilere öğrenci sayılarının dengeli dağılmadığı görülmektedir. Bu homojen olmayan dağılımın araştırmanın bulgularını etkileyeceği ihtimali göz önüne alındığında, ileride yapılacak çalışmalarda grupların dengeli dağılmasına özen gösterilebilir.

Alanyazın incelendiğinde ulusal ve uluslararası yapılan kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi hakkındaki araştırmaların oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir. Bundan dolayı ileride yapılacak çalışmalarda kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile benlik saygısı, anne-baba tutumları, yalnızlık, psikolojik iyi oluş gibi farklı değişkenler ile birlikte incelenmesi bu kavramın anlaşılabilirliğine katkı sağlayabilir.

Kişilerarası duyarlılığın kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimini yordadığı yapılan çalışma ile ortaya konulmuştur. Dolayısıyla bireylerin kişilerarası duyarlılıklarına yönelik akılcı duygusal davranış terapisi ve bilişsel terapi yaklaşımları yardımıyla akılcı olmayan inançları ve otomatik düşünceleri üzerine bireysel ya da grupla psikolojik danışma uygulamaları gerçekleştirilebilir. Bu sayede bireylerin kendini mükemmeliyetçi gösterme davranışlarının da önüne geçilebilir. Diğer yandan, kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimini yordayan kişilerarası duyarlılık yapısı erken dönemlerde tespit edilip bireyin ruh sağlığı desteklemek adına koruyucu çalışmalar yürütülebilir. Ayrıca üniversite öğrencilerine yönelik hizmet veren ruh sağlığı çalışanları kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi olan bireylerle çalışırken kişilerarası duyarlılıklarını da dikkate alarak çalışmalarını yapılandırabilirler.

Kaynakça

- Akkuş, K., & Sütçü, G. S. T. (2022). Olumlu ve olumsuz değerlendirilme korkusu ve duygu düzenleme güçlüklerinin sosyal kaygı belirtileri ile performans algısı üzerindeki rolü. *Erciyes Akademi*, 36(3), 1272-1293.
- Anlı, G. (2018). Kişilerarası duyarlılık ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(1), 103-118.
- Aydın, A. (2013). *Hemşirelerin kişilerarası duyarlılık ve çatışma çözme yaklaşımları* [Yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Balcı, A., Kırıl, E., Kalafat, T., & Boysan, M. (2009). Kendini mükemmeliyetçi gösterme ölçeğinin Türk örnekleminde psikometrik özellikleri. *Kriz Dergisi*, 17(3), 23-32.
- Bilgin, O. (2020). Relationship Between Interpersonal Sensitivity and Psychological Resilience. *International Online Journal of Educational Sciences*, 12(5), 10-12.
- Bingöl, T. Y. (2018). Ergenlerin öz-yeterlik ve mükemmeliyetçi öz-sunum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 2(4), 223-232.
- Boyce, P., & Mason, C. (1996). An overview of depression-prone personality traits and the role of interpersonal sensitivity. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 30(1), 90-103.
- Boyce, P., & Parker, G. (1989). Development of a scale to measure interpersonal sensitivity. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry*, 23(3), 341-351.
- Boysan M., Beşiroğlu L., Kara H., & Keskin, S. (2008). Sınırlılık algısının depresyonla ilişkisi: Psikometrik bir analiz. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 9(4), 191-196.
- Brodar, K. E., Crosskey, L. B., & Thompson Jr, R. J. (2015). The relationship of self-compassion with perfectionistic self-presentation, perceived forgiveness, and perceived social support in an undergraduate Christian community. *Journal of Psychology and Theology*, 43(4), 231-242.
- Bulut, G. (2021). *Yetişkinlerde psikolojik sağlamlık ile sosyal zekâ seviyesi ve kişilerarası duyarlılık arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Butler, J. C., Doherty, M. S., & Potter, R. M. (2007). Social antecedents and consequences of interpersonal rejection sensitivity. *Personality and Individual Differences*, 43(6), 1376-1385.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2017). *Eğitimde Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Ceylan, A. (2017). *Ergenlerde mükemmeliyetçi benlik sunumunun özgüven ile ilişkisi* [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Cha, M. (2016). The mediation effect of mattering and self-esteem in the relationship between socially prescribed perfectionism and depression: Based on the social disconnection model. *Personality and Individual Differences*, 88, 148-159.
- Cook, S. I., Moore, S., Bryant, C., & Phillips, L. J. (2022). The role of fear of positive evaluation in social anxiety: A systematic review and meta-analysis. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 29(4), 352-369.
- Çakal, A. G., & Tastan, N. (2023). Kişiler arası duyarlılık ve ilişkili diğer psikolojik değişkenler. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 659-678.

- Doğan, T., & Sapmaz, S. (2012). Kişilerarası duyarlılık ölçeğinin Türk üniversite öğrencilerinde psikometrik analizi. *Journal of Theoretical Educational Science*, 5(2), 145-155.
- Erözkan, A. (2004). Üniversite öğrencilerinin kişilerarası duyarlılıkları ile reddedilme duyarlılıklarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, 5(2), 85-98.
- Erözkan, A. (2005). Üniversite öğrencilerinin kişilerarası duyarlılık ve depresyon düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (14), 129-155.
- Flett, G. L., Besser, A., & Hewitt, P. L. (2014). Perfectionism and interpersonal orientations in depression: An analysis of validation seeking and rejection sensitivity in a community sample of young adults. *Psychiatry: Interpersonal and Biological Processes*, 77(1), 67-85.
- Flett, G. L., Coulter, L. M., & Hewitt, P. L. (2012). The Perfectionistic Self-Presentation Scale-Junior Form: Psychometric properties and association with social anxiety in early adolescents. *Canadian Journal of School Psychology*, 27(2), 136-149.
- Flett, G. L., Galfi-Pechenkov, I., Molnar, D. S., Hewitt, P. L., & Goldstein, A. L. (2012). Perfectionism, mattering, and depression: A mediational analysis. *Personality and Individual Differences*, 52(7), 828-832.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham R.L. (2013) *Multivariate Data Analysis*. Pearson Education Limited Essex.
- Harb, G. C., Heimberg, R. G., Fresco, D. M., Schneier, F. R., & Liebowitz, M. R. (2002). The psychometric properties of the Interpersonal Sensitivity Measure in social anxiety disorder. *Behaviour research and therapy*, 40(8), 961-979.
- Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (1993). Dimensions of perfectionism, daily stress, and depression: A test of the specific vulnerability hypothesis. *Journal of abnormal psychology*, 102(1), 58-65.
- Hewitt, P. L., Flett, G. L., Sherry, S. B., Habke, M., Parkin, M., Lam, R. W., & Stein, M. B., (2003). The interpersonal expression of perfection: Perfectionistic self-presentation and psychological distress. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(6), 1303-1325.
- Jain, M., & Sudhir, P. M., (2010). Dimensions of perfectionism and perfectionistic self-presentation in social phobia. *Asian journal of psychiatry*, 3(4), 216-221.
- Kaldas, J. (2018). *Perfectionistic self-presentation in group therapy: Interpersonal behaviours and therapeutic process factors* [Doctoral dissertation]. University of British Columbia.
- Kaya, Ö. (2020). *Çocukluk çağı travmalarının akılcı olmayan inançlar ve psikopatolojik belirtiler ile ilişkisinin incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi]. Işık Üniversitesi.
- Ko, A., Hewitt, P. L., Cox, D., Flett, G. L., & Chen, C., (2019). Adverse parenting and perfectionism: A test of the mediating effects of attachment anxiety, attachment avoidance, and perceived defectiveness. *Personality and Individual Differences*, 150.
- Koçyiğit, A., (2021). *Lise öğrencilerinin mükemmeliyetçi öz sunum düzeyleri ile sosyal görünüş kaygıları ve benlik saygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Doktora tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.

- Mackinnon, S. P., & Sherry, S. B., (2012). Perfectionistic self-presentation mediates the relationship between perfectionistic concerns and subjective well-being: A three-wave longitudinal study. *Personality and Individual Differences*, 53(1), 22-28.
- Mackinnon, S. P., Battista, S. R., Sherry, S. B., & Stewart, S. H., (2014). Perfectionistic self-presentation predicts social anxiety using daily diary methods. *Personality and Individual Differences*, 56, 143-148.
- Meyer TJ, Miller ML, Metzger RL & Borkovec, (1990). Development and validation of the penn state worry questionnaire. *Behav Res Ther*, 28(6), 487-495.
- Newby, J., Pitura, V. A., Penney, A. M., Klein, R. G., Flett, G. L., & Hewitt, P. L., (2017). Neuroticism and perfectionism as predictors of social anxiety. *Personality and Individual Differences*, 106, 263-267.
- Orhunbilge, N., (2017). *Uygulamalı regresyon ve korelasyon analizi* (3. Baskı). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Otani, K., Suzuki, A., Ishii, G., Matsumoto, Y. & Kamata, M., (2008). Relationship of interpersonal sensitivity with dimensions of the Temperament and Character Inventory in healthy subjects. *Compr. Psychiatry*, 49(2), 184-187.
- Otani, K., Suzuki, A., Matsumoto, Y., & Shirata, T., (2018). Close relation of interpersonal sensitivity with negative core beliefs about the self, the central construct of cognitive vulnerability to depression. *Psychiatry Research*, 263, 162-165.
- Özden, E. (2021). *Kendini mükemmeliyetçi gösterme eğilimi ile intihar düşüncesi arasındaki ilişkide öz şefkat, öz tikslenme ve sosyal desteğin aracı rolünün incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Rizzo, C. J., Daley, S. E., & Gunderson, B. H. (2006). Interpersonal sensitivity, romantic stress, and the prediction of depression: A study of inner-city, minority adolescent girls. *Journal of Youth and Adolescence*, 35, 444-453.
- Saki, E. (2019). *Mükemmeliyetçilik ve arkadaşlık kalitesi ilişkisinde mükemmeliyetçi benlik sunumunun rolü* [Yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Sapmaz, F. (2011). *Bilişsel davranışçı yaklaşıma dayalı grupla psikolojik danışmanın sosyal anksiyete, reddedilme duyarlılığı ve kişilerarası duyarlılık üzerine etkisi* [Doktora tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Sun, J., Zhang, X., Wang, Y., Wang, J., Li, J. ve Cao, F. (2020). The associations of interpersonal sensitivity with mental distress and trait aggression in early adulthood: A prospective cohort study. *Journal of affective disorders*, 272, 50-57.
- Vidyanidhi, K., & Sudhir, P. M. (2009). Interpersonal sensitivity and dysfunctional cognitions in social anxiety and depression. *Asian Journal of Psychiatry*, 2(1), 25-28.
- Wedgeworth, M., LaRocca, M. A., Chaplin, W. F., & Scogin, F., (2017). The role of interpersonal sensitivity, social support, and quality of life in rural older adults. *Geriatric Nursing*, 38(1), 22-26.
- Wilhelm, K., Boyce, P., & Brownhill, S., (2004). The relationship between interpersonal sensitivity, anxiety disorders and major depression. *Journal of Affective Disorders*, 79(1-3), 33-4.